

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9866 af 03/10/2002 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse C-42-02 om hjælpemiddel - behandlingsredskab - bidskinne - piskesmæld - konkret og individuel vurdering

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3500438-01

Ankestyrelsens principafgørelse C-42-02 om hjælpemiddel - behandlingsredskab - bidskinne - piskesmæld - konkret og individuel vurdering

Resume:

Det kunne ikke udelukkes, at en bidskinne efter en konkret og individuel vurdering kunne være et hjælpemiddel. I vurderingen måtte bl.a. indgå lægelige oplysninger, herunder tandlægelige oplysninger, om funktionsnedsættelsen samt oplysninger om formålet med og varigheden af brugen af bidskinnen. *)

I den konkrete sag var en kvinde, som led af følger efter piskesmæld, ikke berettiget til hjælp til en bidskinne som et hjælpemiddel. Ankestyrelsen vurderede, at formålet med brug af bidskinnen ikke var at afhjælpe de varige følger af en funktionsnedsættelse, men at behandle ansøgerens bidfunktionsforstyrrelse.

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 750 af 4. september 2002 - § 97, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 112

Note:

*) Se også SM 0-35-91

Sagsfremstilling:

Sagen vedrørte en kvinde, der som følge af to trafikuheld havde fået piskesmæld. Kvinden havde fået problemer med sine kæbeled, hvilket bl.a. indebar problemer med bidfunktionen, forstærkede smerter, overspændt kæbemuskulatur, låste kæbeled og dårlig nattesøvn. Kvinden ansøgte om en bidskinne i henhold til § 97 i lov om social service. Den bidskinne, som et forsikringsselskab havde betalt 3 år tidligere, var nu slidt op, og en ny var stærkt påkrævet. Den tidligere bidskinne havde efter ansøgerens egne oplysninger i væsentlig grad afhjulpet den funktionsnedsættelse, som hun pådrog sig i forbindelse med de to trafikuheld, og den var med til at give hende en væsentligt lettere tilværelse i det daglige. Ansøgeren havde behov for bidskinne resten af livet, da hendes gener var kroniske.

Ansøgerens tandlæge bekræftede, at de to trafikuheld, som ansøgeren havde været udsat for, havde forårsaget forstyrrelse af hendes bidfunktion.

Kommunen meddelte afslag på den ansøgte bidskinne i henhold til § 97 i lov om social service og begrundede afslaget med, at bidskinnen måtte betragtes som et behandlingsredskab. Kommunen henviste videre til SM 0-35-91.

Nævnet tiltrådte kommunens afslag. Nævnet tog udgangspunkt i den praksis, der fulgte af SM 0-35-91. Det fremgik heraf, at der ikke efter bistandslovens § 58, nu lov om social service § 97, var hjemmel til at yde hjælp til bidfunktionsbehandling (bidskinne), der efter praksis betragtes som et behandlingsredskab og ikke et hjælpemiddel.

Nævnet lagde vægt på, at behovet for bidskinne ifølge erklæring fra ansøgerens tandlæge var opstået efter en bilulykke, der havde forårsaget forstyrrelsen af ansøgerens bidfunktion.

I klagen til Ankestyrelsen anmodede ansøgeren om principiel stillingtagen til, om en bidskinne pr. definition altid var et behandlingsredskab, eller om den i særlige tilfælde kunne være et hjælpemiddel.

Videre var det anført, at det nu var veldokumenteret, at mange piskesmæld-skadede led af kroniske nakke- og kæbespændinger, der forværrede deres smerter, fastlåste kæbeleddene og gav overspændinger i kæbemuskulaturen. Disse kroniske gener var søgt afhjulpnet bl.a. med brug af bidskinne.

Da en bidskinne holdt 1-3 år afhængig af styrken af de kroniske nakke- og kæbespændinger, og afhængig af, hvor mange timer i døgnnet den enkelte havde behov for aflastning med bidskinne, havde en modernisering af praksis principiel betydning for mange piskesmæld-skadedes mulighed for afhjælpning af deres funktionsnedsættelse.

Ansøgeren fastholdt således, at bidskinnen var et hjælpemiddel, der kunne bevilges i henhold til § 97 stk. 1, nr. 1-2, i lov om social service jf. § 1, stk. 1-2, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98, idet bidskinnen i ansøgerens tilfælde ikke var et behandlingsredskab, men et hjælpemiddel, der i resten af hendes liv var nødvendigt og havde til formål at nedsætte spændinger i kæbeleddene, så smerter, fastlåsning af kæbeleddene, overspænding i kæbemuskulaturen og dårlig nattesøvn blev undgået/forhindret.

Ansøgeren påpegede endvidere, at henvisningen til SM 0-35-91 var misvisende, idet der i den nævnte sociale meddelelse var tale om en ansøgt bidfunktionsbehandling, i hvilken bidskinnen indgik. Der var i afgørelsen netop lagt vægt på, at lidelsen var afhjulpnet ved en bidfunktionsbehandling. Ansøgerens lidelse var kronisk og kunne ikke behandles. Derfor var bidskinnen udelukkende et hjælpemiddel, der kunne være med til at afhjælpe de gener og på sigt forværring, der ellers ville være i forbindelse med hendes funktionsnedsættelse.

Under behandlingen af sagen i Ankestyrelsen oplyste ansøgerens tandlæge på forespørgsel, at formålet med behandling med bidskinne var at fjerne symptomerne, der fulgte af piskesmæld. Brug af bidskinne kunne ikke føre til, at følgerne af piskesmæld forsvandt, men symptomerne kunne lindres/fjernes.

Københavns Universitet, Tandlægehøjskolen, oplyste på Ankestyrelsens forespørgsel, at der på nuværende tidspunkt ikke var lægevidenskabelig dokumentation for, at brug af bidskinne kunne behandle følgerne af piskesmæld. Det var imidlertid i flere tilfælde set, at brug af bidskinne kunne hjælpe, især hvis der var objektivt konstaterbare følger. En bidskinne kunne også afhjælpe subjektive følger af piskesmæld, men dette kunne naturligvis ikke dokumenteres. Det var den samlede vurdering, at brug af bidskinne kunne behandle følgerne af piskesmæld, snarere end der var tale om at afhjælpe dem.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt en bidskinne i nogle situationer kunne betragtes som et hjælpemiddel og som supplement til SM 0-35-91.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøgeren ikke var berettiget til hjælp til den ansøgte bidskinne som et hjælpemiddel, jf. § 97, stk. 1, i lov om social service sammenholdt med § 1, stk. 1, i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 123 af 19. februar 1998 om ydelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter servicelovens §§ 97 og 98.

Ankestyrelsen fandt således ikke ud fra sagens oplysninger grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at det ikke kunne udelukkes, at en bidskinne efter en konkret og individuel vurdering kunne være et hjælpemiddel. Afgørelsen heraf beroede i hver enkelt sag på en samlet vurdering af, hvorvidt en bidskinne i væsentlig grad kunne afhjælpe de varige følger af

en nedsat funktionsevne eller i væsentlig grad kunne lette den daglige tilværelse. I vurderingen måtte bl.a. indgå lægelige, herunder tandlægelige oplysninger om funktionsnedsættelsen samt oplysninger om, formålet med og varigheden af brugen af bidskinnen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at formålet med brug af bidskinne i ansøgerens tilfælde, hvor hun led af følger efter piskesmæld, efter sagens oplysninger var at nedsætte spændinger i kæbeleddene, så smerter, fastlåsning af kæbeleddene, overspænding i kæbemuskulaturen og dårlig nattesøvn blev undgået/forhindret. Formålet med behandlingen med bidskinne var således ifølge ansøgerens tandlæge at fjerne symptomerne, der fulgte af whip-lash.

Ankestyrelsen vurderede herefter, at formålet med brug af bidskinne i ansøgerens tilfælde ikke var at afhjælpe de varige følger af en funktionsnedsættelse, selv om hun havde et permanent behov for bidskinne. Formålet var derimod efter Ankestyrelsens opfattelse at behandle hendes bidfunktionsforstyrrelse.

Ankestyrelsen fandt således ikke, at en bidskinne i ansøgerens tilfælde kunne anses for et hjælpemiddel, der i væsentlig grad kompenserede for en funktionsnedsættelse.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.